

P.Z. br. 618

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/14-01/24

URBROJ: 65-14-08

Zagreb, 11. lipnja 2014.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim poslovima i ovlastima*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 11. lipnja 2014. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ranka Ostojića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra unutarnjih poslova, Evelina Tonkovića, zamjenika ministra unutarnjih poslova, te Sanju Čanković i Vladimira Nemeca, pomoćnike ministra unutarnjih poslova.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/14-01/19
Urbroj: 50301-09/06-14-5

Zagreb, 11. lipnja 2014.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim poslovima i ovlastima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim poslovima i ovlastima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ranka Ostojića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra unutarnjih poslova, Evelina Tonkovića, zamjenika ministra unutarnjih poslova, te Sanju Čanković i Vladimira Nemeca, pomoćnike ministra unutarnjih poslova.

PREDSJEDNIK
Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O POLICIJSKIM POSLOVIMA I OVLASTIMA**

Zagreb, lipanj 2014.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POLICIJSKIM POSLOVIMA I OVLASTIMA

Članak 1.

U Zakonu o policijskim poslovima i ovlastima (Narodne novine, broj 76/2009) iza članka 1. dodaje se članak 1.a koji glasi:

„Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

- 1) Okvirna odluka Vijeća od 13. lipnja 2002. o zajedničkim istražnim timovima (2002/465/PUP) (SL L 162, 20. 6. 2002.) i
- 2) Okvirna odluka Vijeća od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima (2008/977/PUP) (SL L 350, 30. 12. 2008.).“.

Članak 2.

U članku 2. stavku 1. točka 7. mijenja se i glasi:

"7. kriminalističko istraživanje je ukupnost onih policijskih ovlasti, mjera i radnji koje se prema ovom ili drugim zakonima poduzimaju kada postoji osnova sumnje da se priprema ili je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj ili postoji sumnja da određena pojava ugrožava ili bi mogla ugroziti živote ljudi, njihova prava, slobodu, sigurnost, nepovredivost ili imovinu te radi otkrivanja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja, pronalaženja počinitelja, sprječavanja da se počinitelj sakrije ili pobjegne, da se otkriju ili osiguraju tragovi i predmeti koji mogu poslužiti pri utvrđivanju činjenica i da se prikupe obavijesti koje mogu biti od koristi za uspješno vođenje kaznenog ili prekršajnog postupka,“.

Iza točke 7. dodaje se nova točka 8. koja glasi:

„8. analitička obrada je postupak analize dostupnih saznanja iz javnih i drugih izvora te podatka dobivenih na temelju primjene pojedinih policijskih ovlasti,“.

Dosadašnje točke 8. do 21. postaju točke 9. do 22.

Članak 3.

U članku 3. stavku 1. točka 8. mijenja se i glasi:

„8. postupanje prema strancima,“.

Članak 4.

Iza članka 3. dodaje se članak 3.a koji glasi:

„Članak 3.a

(1) Policija je ovlaštena, u mjeri u kojoj je to potrebno, kao i radi nadzora zakonitosti postupanja policijskih službenika, zvučno i vizualno ili na drugi način snimiti obavljanje policijskih poslova i primjenu policijskih ovlasti odgovarajućim tehničkim uređajima.

(2) Policija će snimanje iz stavka 1. ovoga članka na primjeren način objaviti.

(3) Kada se snimke iz stavka 1. ovoga članka ne koriste u postupcima koji se vode sukladno odredbama posebnih propisa, policija će te snimke uništiti u roku od 90 dana od dana njihovoga nastanka.“.

Članak 5.

Članak 7. mijenja se i glasi:

„(1) Policija u skladu sa zakonom, na zahtjev suda, državnog odvjetnika, državnog tijela ili pravne osobe s javnim ovlastima, pruža pomoć ako se pri izvršenju njihovih akata opravdano očekuje pružanje otpora.

(2) Ako drukčije nije propisano zakonom, zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se načelniku policijske uprave, najmanje 8 dana prije izvršenja akta. Načelnik policijske uprave obavještava podnositelja o odobrenju i načinu pružanja pomoći ili o razlozima odbijanja zahtjeva, najkasnije tri dana prije dana izvršenja akta iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Načelnik policijske uprave odbit će pružanje pomoći ako zahtjev iz stavka 1. ovoga članka:

- nije utemeljen na zakonu,
- nije podnesen od strane ovlaštene osobe,
- ne sadrži činjenice koje ukazuju na opravdanost očekivanja pružanja otpora.

(4) Načelnik policijske uprave može odbiti pružanje pomoći ako zahtjev iz stavka 1. ovoga članka nije pravodobno podnesen.“.

Članak 6.

Članak 11. mijenja se i glasi:

„(1) Kada postoji osnova sumnjeda je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj, policija provodi kriminalističko istraživanje.

(2) Analitička obrada može se provesti radi utvrđivanja razloga za provedbu kriminalističkog istraživanja te tijekom kriminalističkog istraživanja.“.

Članak 7.

Iza članka 11. dodaju se članci 11.a, 11.b, 11.c, 11.d, 11.e i 11.f koji glase:

„Članak 11.a

- (1) Izvide kaznenih djela za koje se progoni po službenoj dužnosti po nalogu državnog odvjetnika provodi policija.
- (2) Dokazne radnje za kaznena djela za koja se progoni po službenoj dužnosti provodi policija i istražitelj.

Članak 11.b

- (1) Istražitelj može biti policijski službenik koji ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima suzbijanja kriminaliteta.
- (2) Istražitelj koji ispituje svjedoka ili osumnjičenika može biti policijski službenik koji je završio preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij odgovarajuće struke ovisno o pojedinoj vrsti kriminaliteta te ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima suzbijanja kriminaliteta.
- (3) Istražitelj iz stavaka 1. i 2. ovoga članka mora imati posebna znanja te mora biti posebno osposobljen.
- (4) Programe dodatnog stručnog usavršavanja iz stavka 3. ovoga članka, uz prethodno mišljenje glavnog državnog odvjetnika, donosi odlukom ministar.

Članak 11.c

- (1) Istražitelja imenuje glavni ravnatelj uz prethodno pribavljeno mišljenje glavnog državnog odvjetnika.
- (2) Uz zahtjev za davanje mišljenja iz stavka 1. ovoga članka glavni ravnatelj dostavit će podatke o ispunjavanju uvjeta iz članka 11.b ovoga Zakona.

Članak 11.d

U slučaju da istražitelj ne izvršava ili neuredno izvršava nalog državnog odvjetnika odnosno u slučaju da postupi izvan postavljenog naloga ili bez naloga, glavni državni odvjetnik obavijestit će glavnog ravnatelja i predložiti njegovo razrješenje.

Članak 11.e

- (1) Kad postoji osnova sumnje da je kazneno djelo počinio policijski službenik ili drugi zaposlenik određene ustrojstvene jedinice Ministarstva ili njima bliska osoba ili je kazneno djelo počinjeno u prostorijama ustrojstvene jedinice Ministarstva, kriminalističko istraživanje ne može provoditi ta ustrojstvena jedinica, osim kada su navedene osobe zatečene u počinjenju kaznenog djela ili kada je potrebno provesti hitne dokazne radnje ili druge radnje koje ne trpe odgodu.
- (2) Kad postoji osnova sumnje da je policijski službenik ili drugi zaposlenik određene ustrojstvene jedinice odnosno njima bliska osoba oštećen kaznenim djelom koje je u vezi s

obavljanjem policijskog posla, kriminalističko istraživanje ne može provoditi ustrojstvena jedinica u kojoj je oštećeni zaposlen, osim kada je potrebno provesti hitne dokazne radnje ili druge radnje koje ne trpe odgodu.

(3) U slučaju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, kriminalističko istraživanje će provesti ona ustrojstvena jedinica Ministarstva koju za to odredi glavni ravnatelj ili osoba koju on za to ovlasti.

(4) Kad postoji osnova sumnje da je kazneno djelo počinio rukovodeći policijski službenik Ravnateljstva policije, bez odgode će se izvijestiti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske koje će odlučiti o preuzimanju izvida kaznenog djela.

Članak 11.f

Osumnjičenik koji se odazvao pozivu policije radi prikupljanja obavijesti bit će poučen:

- o razlozima pozivanja i koje su osnove sumnje protiv njega,
- o pravu na tumačenje i prevođenje, sukladno odredbama posebnog propisa,
- o pravu da nije dužan iskazivati niti odgovarati na pitanja,
- da po završetku prikupljanja obavijesti ili po isteku šest sati od trenutka dolaska u policijske prostorije iste može odmah napustiti.“.

Članak 8.

U članku 12. stavku 1. u drugoj rečenici, iza riječi: „fizičku osobu,“ dodaju se riječi: „vlasništvo nad stvarima,“.

Članak 9.

U članku 13. stavku 1. točki 9. riječ: „telekomunikacijskog“ zamjenjuje se riječju: „komunikacijskog“.

U točki 10. iza riječi: „čuvanje“ dodaje se zarez i riječ: „uništenje“.

U točki 13. riječi: „telekomunikacijskog kontakta“ zamjenjuju se riječima: „elektroničke komunikacije“.

Članak 10.

U članku 14. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Osobama s invaliditetom će se prilikom postupanja sukladno ovom Zakonu osigurati potrebna prilagodba i odgovarajuća podrška, uzimajući u obzir specifičnosti svakog pojedinog oštećenja (tjelesno, senzoričko, intelektualno i mentalno).“.

Članak 11.

Članak 18. mijenja se i glasi:

„(1) Policijsku ovlast prema maloljetnim osobama, mlađim punoljetnim osobama i u predmetima kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika, primjenjuje posebno osposobljen

policijski službenik, pri čemu je dužan voditi računa o zaštiti najboljeg interesa maloljetnika kao i o zaštiti njegove privatnosti.

(2) Kod primjene policijske ovlasti prema osobi s invaliditetom policijski službenik će, kada to ocijeni potrebnim, zatražiti pomoć osobe koja raspolaže znanjem o ispravnom načinu komunikacije i ophođenja prema osobi s invaliditetom, ovisno o specifičnosti svakog pojedinog oštećenja.

(3) Iznimno, policijsku ovlast primjenjuje drugi policijski službenik ako zbog okolnosti slučaja ne može postupati policijski službenik iz stavka 1. ovoga članka, odnosno policijski službenik sam, ukoliko zbog okolnosti slučaja ne može osigurati pomoć osobe iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Policijska ovlast prema maloljetnoj osobi i osobi lišenoj poslovne sposobnosti primjenjuje se u nazočnosti roditelja ili skrbnika, osim ako to zbog okolnosti slučaja nije moguće.

(5) Ako je roditelj ili skrbnik sumnjiv kao počinitelj kaznenog djela ili prekršaja na štetu maloljetne osobe ili osobe lišene poslovne sposobnosti, policijska ovlast primjenjuje se u nazočnosti stručne osobe centra za socijalnu skrb, osim ako to zbog okolnosti slučaja nije moguće.“.

Članak 12.

U članku 23. stavku 1. točka 3. mijenja se i glasi:

„3. osobi za kojom se traga“.

Članak 13.

U članku 30. stavku 1. točki 11. iza prve rečenice dodaje se rečenica koja glasi:

„U slučaju sumnje da bi provjereni osobni podaci mogli biti zlouporabljivi, policijski službenik ih neće ustupiti osobi koja je zatražila provjeru, te će je uputiti da ih može zatražiti pisanim putem od nadležne ustrojstvene jedinice policije.“.

Članak 14.

U članku 33. stavku 4. riječi: „nestale osobe“ zamjenjuju se riječima: „osobe za kojom se traga“.

Članak 15.

U članku 34. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Pisano odobrenje za izradu isprava iz stavka 2. ovoga članka daje načelnik Uprave kriminalističke policije.“.

Članak 16.

Iza članka 38. dodaje se članak 38.a koji glasi:

„Članak 38.a

Kada prikuplja obavijesti od osobe s invaliditetom policijski službenik će, kada to ocijeni potrebnim, zatražiti pomoć osobe koja raspolaže znanjem o ispravnom načinu komunikacije i ophođenja prema osobi s invaliditetom, ovisno o specifičnosti svakog pojedinog oštećenja.“.

Članak 17.

U članku 42. stavku 1. riječi: „telekomunikacijskim sredstvom“ zamjenjuju se riječima: „komunikacijskim uređajem“.

Članak 18.

U članku 45. stavku 1. točki 1. iza riječi: „uhićenika“ dodaju se riječi: „i osumnjičenika“.

Članak 19.

U članku 47. stavku 2. iza riječi: „maloljetne osobe“ dodaju se riječi: „ili osobe lišene poslovne sposobnosti“.

Članak 20.

U članku 52. stavku 1. riječi: „najdulje dvanaest sati“ zamjenjuju se riječima: „dok postoji opasnost za život ljudi ili imovinu.“.

Članak 21.

Naslov iznad članka 56. mijenja se i glasi:

„9. Uporaba tuđeg prijevoznog sredstva i komunikacijskog uređaja“.

Članak 22.

U članku 57. stavku 1. riječ: „telekomunikacijski“ zamjenjuje se riječju: „komunikacijski“.

U stavku 2. riječ: „telekomunikacijskog“ zamjenjuje se riječju: „komunikacijskog“.

U stavku 3. riječ: „telekomunikacijskog“ zamjenjuje se riječju: „komunikacijskog“.

Članak 23.

Naslov iznad članka 58. mijenja se i glasi:

„10. Privremeno oduzimanje, čuvanje, uništenje i prodaja predmeta“.

Članak 24.

Iza članka 60. dodaje se članak 60.a koji glasi:

„Članak 60.a

Policijski službenici ovlašteni su na mjestu pronalaska uništiti predmet koji predstavlja neposrednu opasnost za život ili zdravlje ljudi ili opasnost za imovinu, ako ga ne mogu na siguran način učiniti bezopasnim ili ga ne mogu na siguran način premjestiti na drugo mjesto.“.

Članak 25.

U članku 62. stavku 1. riječ: „telekomunikacijskim“ zamjenjuje se riječju: „komunikacijskim“.

Članak 26.

U članku 66. stavku 2. točki 5. iza riječi: „mjere“ dodaju se riječi: „pomoći i“.

Članak 27.

Naslov iznad članka 68. i članak 68. mijenjaju se i glase:

„13. Provjera uspostavljanja elektroničke komunikacije

Članak 68.

(1) Radi sprječavanja i otkrivanja kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i njihovih počinitelja, sprječavanja opasnosti i nasilja, traganja za osobama i predmetima, policija može od davatelja komunikacijskih usluga zatražiti provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacije s određenim elektroničkim komunikacijskim adresama.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka može obuhvaćati i utvrđivanje položaja komunikacijskog uređaja, kao i utvrđivanje mjesta na kojima se nalaze osobe koje uspostavljaju elektroničku komunikaciju te identifikacijske oznake uređaja.

(3) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka temelji se na pisanom odobrenju načelnika Uprave kriminalističke policije ili načelnika Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ili načelnika policijske uprave, a u njihovoj odsutnosti osoba koje ih zamjenjuju.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, ako je to potrebno radi sprječavanja neposredne opasnosti ili nasilja odnosno radi žurnog traganja za osobama, odobrenje može biti dano i usmeno, ali mora biti pisano potvrđeno najkasnije u roku od 24 sata od danog usmenog odobrenja.

(5) Odobrenje iz stavaka 3. i 4. ovoga članka temelji se na činjenicama iz kojih je vidljivo da se drugim radnjama nije mogao ili se neće moći postići cilj policijskog posla ili bi postizanje tog cilja bilo povezano s nerazmjernim teškoćama.“.

Članak 28.

Članak 80. mijenja se i glasi:

„(1) Policija može tijekom kriminalističkog istraživanja poduzeti prikrivene policijske radnje, ako je očigledno da se drugim radnjama neće postići cilj policijskog posla.

(2) Prikrivene policijske radnje su:

1. promatranje,
2. pratnja,
3. klopka,
4. zasjeda.

(3) Prikrivene policijske radnje promatranja i pratnje mogu trajati petnaest dana od izdane zapovijedi, a radi uspješnog obavljanja policijskog posla mogu se produžiti za još petnaest dana.

(4) Pisanu zapovijed za poduzimanje, sadržaj i trajanje prikrivenih policijskih radnji promatranja i pratnje, izdaje glavni ravnatelj ili osoba koju on ovlasti, a u slučaju produženja zapovijed može izdati samo glavni ravnatelj odnosno osoba koja ga zamjenjuje.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, kad okolnosti nalažu žurnost postupanja, zapovijed može biti dana i usmeno, ali mora biti pisano potvrđena najkasnije u roku od 24 sata od izdane usmene zapovijedi.

(6) Prikrivene policijske radnje klopke i zasjede poduzimaju se na temelju zapovjedi načelnika Uprave u Ravnateljstvu policije, načelnika Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, načelnika policijske uprave i načelnika policijske postaje ili osobe koje oni ovlaste, a mogu trajati dok postoje razlozi za njihovu primjenu.

(7) O provedenim prikrivenim policijskim radnjama promatranja i pratnje, radi nadzora nad zakonitošću njihova provođenja, izvijestit će se nadležni državni odvjetnik i glavni ravnatelj u roku od 48 sati od dovršetka radnje.“.

Članak 29.

U članku 82. stavku 2. iza riječi: „djetetu,“ dodaju se riječi: „osobi s invaliditetom,“.

Članak 30.

U članku 83. dodaje se novi stavak 1. koji glasi:

„(1) Policijski službenik neće uporabiti sredstva prisile u mjeri većoj od nužne za ostvarenje svrhe postupanja.“.

Dosadašnji stavci 1. i 2. postaju stavci 2. i 3.

Članak 31.

Članak 98. mijenja se i glasi:

„(1) Osobni podaci policijskog službenika koji je uporabio vatreno oružje su tajni.

(2) Ministarstvo će osigurati besplatnu pravnu pomoć policijskom službeniku protiv kojeg se poduzimaju radnje u okviru prethodnog postupka, kazneni postupak ili postupak naknade štete u vezi s obavljanjem policijskih poslova koje je po ocjeni policije obavio u skladu sa zakonom.

(3) Ocjenu iz stavka 2. ovoga članka donosi povjerenstvo koje imenuje glavni ravnatelj za Ravnateljstvo policije i načelnik policijske uprave za policijsku upravu.

(4) Ministarstvo će osigurati besplatnu pravnu pomoć i građaninu koji je pružio pomoć policijskom službeniku, protiv kojeg se vodi postupak iz stavka 2. ovoga članka, zbog radnje počinjene u vezi s pružanjem pomoći.

(5) Besplatna pravna pomoć iz stavka 2. ovoga članka osigurati će se policijskom službeniku i nakon što mu je prestao radni odnos u Ministarstvu.

(6) Kada su sredstva prisile uporabljena na način propisan zakonom, isključena je odgovornost policijskog službenika koji ih je uporabio.

(7) Policijskom službeniku, koji u obavljanju policijskog posla uporabi vatreno oružje, Ministarstvo će osigurati nužnu medicinsku i psihosocijalnu pomoć.“.

Članak 32.

Iza članka 102. dodaje se nova glava V. i članci 102.a, 102.b, 102.c, 102.d i 102.e koji glase:

„V. GRAĐANSKI NADZOR NAD PRIMJENOM POJEDINIH POLICIJSKIH OVLASTI

Članak 102.a

(1) Nadzor nad primjenom policijskih ovlasti iz članka 68. i 80. ovoga Zakona provodi Vijeće za građanski nadzor nad primjenom pojedinih policijskih ovlasti (u daljnjem tekstu: Vijeće).

(2) Nadzor iz stavka 1. ovoga članka može se provoditi nakon dovršetka kriminalističkog istraživanja tijekom kojeg su primijenjene policijske ovlasti iz članka 68. i 80. ovoga Zakona.

(3) Prilikom obavljanja nadzora iz stavka 1. ovoga članka, Vijeće je ovlašteno od Operativno - tehničkog centra za nadzor telekomunikacija zatražiti usporedbu podataka s kojima raspolaže s podacima Ravnateljstva policije o primjenjenim ovlastima iz članka 68. ovoga Zakona.

(4) U obavljanju nadzora iz stavka 1. ovoga članka Vijeće može vršiti uvid u izvješća i druge dokumente policije, tražiti pisana očitovanja, a radi pojašnjenja navoda iz očitovanja može obaviti razgovore s rukovoditeljima i policijskim službenicima koji su primjene ovlasti odobrili i primjenjivali.

(5) Izvješće o saznanjima i podacima prikupljenim u obavljanju nadzora iz točke 1. ovoga članka Vijeće će dostaviti predsjedniku Hrvatskog sabora, predsjednicima Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora, ministru unutarnjih poslova i glavnom ravnatelju.

Članak 102.b

Nadzor iz članka 102.a ovoga Zakona Vijeće provodi na temelju:

- programa nadzora kojeg utvrđuje Hrvatski sabor slijedom prijedloga Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina,
- zahtjeva građana koji smatraju da su im nezakonitom primjenom policijskih ovlasti iz članka 68. i 80. ovoga Zakona povrijeđena prava,
- zahtjeva državnih tijela i pravnih osoba u vezi sa sumnjom na nezakonitu primjenu ovlasti iz članka 68. i 80. ovoga Zakona.

Članak 102.c

(1) Vijeće čini pet članova i pet zamjenika članova, predstavnika građana, koje imenuje i razrješuje Hrvatski sabor na prijedlog organizacija civilnog društva, znanstvenih i stručnih organizacija te nevladinih organizacija.

(2) U radu Vijeća, bez prava odlučivanja, sudjeluje policijski službenik Ravnateljstva policije kojeg odredi glavni ravnatelj, čija zadaća je pružanje stručne pomoći članovima Vijeća.

(3) Članovi i zamjenici članova Vijeća su osobe koje uživaju profesionalni i osobni ugled u javnosti, te svoju funkciju obavljaju kao počasnu funkciju.

(4) Članovi i zamjenici članova Vijeća imaju pravo na naknadu prijevoznih troškova u visini stvarnih troškova ili naknadu troškova za korištenje privatnog automobila u službene svrhe, kako je utvrđeno za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske. Sredstva za navedene namjene osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske u razdjelu Ministarstva unutarnjih poslova.

(5) Član i zamjenik člana Vijeća ne može biti osoba koja:

- nije državljanin Republike Hrvatske,
- je član političke stranke,
- je osuđena za kazneno djelo ili se protiv nje vodi kazneni postupak za kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti,
- je osuđena za prekršaj ili se protiv nje vodi postupak za prekršaj s obilježjem nasilja ili za teži prekršaj za koji je propisana kazna zatvora.

(6) Za članove i zamjenike članova Vijeća provodi se postupak temeljne sigurnosne provjere, sukladno posebnom zakonu kojim je uređeno područje sigurnosnih provjera.

(7) Za pristup klasificiranim podacima članovi i zamjenici članova Vijeća moraju ispunjavati uvjete utvrđene posebnim zakonom kojim je uređeno područje zaštite tajnosti podataka.

(8) Članove i zamjenike članova Vijeća imenuje se na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

(9) Člana i zamjenika člana Vijeća razriješi će se prije isteka roka na koji je imenovan ako:

- sam to zatraži,
- nastupi neki od razloga zbog kojih ne može biti imenovan članom ili zamjenikom člana Vijeća,
- iz neopravdanog razloga nije prisustvovao na dvije sjednice Vijeća u roku od jedne godine ili nemarno obavlja poslove člana Vijeća,
- nadležno tijelo za izdavanje uvjerenja o obavljenoj sigurnosnoj provjeri za pristup klasificiranim podacima (certifikata) u predviđenom postupku donese odluku o ukidanju izdanog certifikata,
- Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost utvrdi nezakonitosti u njegovom postupanju.

(10) Član i zamjenik člana Vijeća dužan je s klasificiranim podacima postupati sukladno propisima kojima je uređeno područje informacijske sigurnosti.

Članak 102.d

Članovi i zamjenici članova Vijeća za svoj rad odgovorni su Hrvatskom saboru, a nadzor nad zakonitošću rada Vijeća provodi Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost.

Članak 102.e

(1) Članovi Vijeća na konstituirajućoj sjednici izabrat će predsjednika Vijeća te će donijeti Poslovnik o radu Vijeća kojim će urediti pitanja bitna za njegov rad, a koja nisu uređena ovim Zakonom. Vijeće će Poslovnik, radi potvrđivanja, podnijeti Hrvatskom saboru.

(2) Administrativnu i tehničku podršku potrebnu za rad Vijeća osigurat će Ministarstvo.“.

Članak 33.

Dosadašnja glava V. postaje glava VI.

Članak 34.

Programe dodatnog stručnog usavršavanja za istražitelje donijet će ministar unutarnjih poslova uz prethodno mišljenje glavnog državnog odvjetnika u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 35.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Tijekom postupanja policijskih službenika prema važećem Zakonu o policijskim poslovima i ovlastima (Narodne novine, broj 76/2009), uočene su određene nedorečenosti pojedinih njegovih odredaba kao i potreba za njihovim drukčijim propisivanjem, te određeni nomotehnički nedostaci zakonskog teksta.

Također, 15. prosinca 2013. godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 145/2013; u daljnjem tekstu: ZKP), koje izmjene i dopune su prvenstveno izrađene radi izvršenja Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, broja: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010, U-I-2871/2011, od 19. srpnja 2012. godine. Kako se navedenim izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, između ostaloga, uklanjaju strukturalne manjkavosti u normativnom uređenju djelotvornosti prethodnog postupka (izvida i istraživanja) potrebno je i Zakon o policijskim poslovima i ovlastima uskladiti s novo uspostavljenim pravnim okvirom kojega ove izmjene i dopune ZKP-a donose.

S time u vezi, pristupilo se izradi izmjena i dopuna Zakona o policijskim poslovima i ovlastima kako bi se uklonile odnosno ispravile uočene nedorečenosti, sadržaj Zakona nomotehnički poboljšao, kako bi se u Zakon uvrstile odredbe kojima se ovaj Zakon usklađuje sa zadnjim izmjenama i dopunama ZKP-a, kao i odredbe kojima je cilj uvođenje drukčije i jače kontrole nad primjenom pojedinih policijskih ovlasti, i to na način koji će pomiriti potrebu i interes javnosti za nadzorom s potrebom policije za žurnom i efikasnom primjenom ovlasti, kako bi policija mogla odgovoriti zahtjevima za učinkovitim sprječavanjem kriminala te otkrivanjem i procesuiranjem počinitelja kaznenih djela, posebice najtežih kaznenih djela.

Kako je Zakon o policijskim poslovima i ovlastima nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji notificiran Europskoj komisiji, Vijeću i Europskoj središnjoj banci uz određene Okvirne odluke Europske unije, bilo je potrebno u Zakon uvrstiti odredbu o tome da su ovim Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene sljedeće Okvirne odluke: Okvirna odluka Vijeća od 13. lipnja 2002. o zajedničkim istražnim timovima (2002/465/PUP) i Okvirna odluka Vijeća od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima (2008/977/PUP).

Pojam kriminalističkog istraživanja je redefiniran odnosno proširen i prilagođen realnim i stvarnim okvirima postupanja policije. Prema ovome Konačnom prijedlogu zakona, kriminalističko istraživanje bi obuhvatilo one ovlasti, mjere i radnje koje policija poduzima kada u okviru svoje nadležnosti otkriva kaznena djela i prekršaje, traga za njihovim počiniteljima odnosno pronalazi i osigurava tragove, čime je opsegom i dosegom pojma u suglasju sa stvarnom kriminalističkom praksom. Na ovaj način otklonile bi se i dosadašnje dvojbe u pogledu ukupnosti i širine primjene policijskih ovlasti koje su međusobno ovisne i neizostavne za cjelovito sagledavanje kriminalističkog istraživanja, bez obzira na to iz kojeg se zakonskog propisa te ovlasti crpe. Naime, izvidi kaznenih djela mogu se smatrati sastavnicom kriminalističkog istraživanja što se prijedlogom novog rješenja jasnije definira te se otklanjaju dvojbe koje se s time u vezi pojavljuju u praksi.

Kao novina, uvodi se i pojam analitičke obrade koja policiji omogućava procjenu utemeljenosti započinjanja kriminalističkog istraživanja ili pak predstavlja njegovu sastavnicu.

Isto tako, radi stvarnih problema uočenih u provedbi odredbe članka 7. važećeg Zakona o pružanju pomoći po zahtjevu suda, državnog odvjetnika, tijela državne uprave ili pravnih osoba s javnim ovlastima u provedbi radnji tih tijela (asistencija), predlaže se u cijelosti izmijeniti navedenu odredbu.

Naime, prema važećoj formulaciji policija je dužna pružiti pomoć navedenim tijelima prilikom provedbe radnji tih tijela. Valja istaknuti da bi, u pravilu, navedena tijela svoje radnje trebala provoditi samostalno, a pomoć od policije zatražiti samo u situacijama kada se opravdano očekuje pružanje otpora provođenju radnje. To, naravno, ne znači da policija neće uvijek pružiti pomoć, s obzirom da je na pružanje pomoći (intervenciju) obvezana odredbom članka 6. važećeg Zakona.

Međutim, predlagatelj smatra kako je predložena formulacija o tome da će se pomoć pružiti ako se prilikom izvršenja akata navedenih tijela opravdano očekuje pružanje otpora preciznija te osigurava da se pomoć unaprijed ne traži za provođenje svih radnji navedenih tijela (primjerice: različiti inspekcijski nadzori) koje bi tijela trebala samostalno obavljati.

U praksi su nerijetko zabilježene situacije da su se pojedine inspekcijske službe obraćale policiji očekujući da će im policija koristeći svoje ovlasti omogućiti da obave inspekcijski nadzor koji im, primjerice, odgovorna osoba u pravnoj osobi priječi. Međutim, u većini slučajeva sprječavanje inspekcijskog nadzora je propisano kao zaseban prekršaj i ispravno bi bilo da u tim slučajevima službenici inspekcijskih službi podnose optužne prijedloge i poduzimaju sve druge raspoložive radnje za koje su ovlašteni.

Također, usvajanjem predloženih izmjena članka 7. u pitanje ne dolazi niti generalna obveza policije pomaganja sudovima propisana Zakonom o sudovima niti s pomoći koju je, sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku, policija dužna, u širem smislu, pružiti državnom odvjetništvu.

Nadalje, u postupanju policije bilo je slučajeva pronalaska sumnjivog predmeta, koji predstavlja neposrednu opasnost za život ili zdravlje ljudi ili opasnost za imovinu, a koji, radi njegovih svojstava, nije bilo moguće na siguran način prenijeti na drugo mjesto na kojem bi bio uništen. Stoga se ovim izmjenama i dopunama Zakona predlaže utvrditi ovlast policijskim službenicima da takav predmet unište na mjestu pronalaska, ako ga ne mogu učiniti sigurnim ili ga na siguran način prenijeti na drugo mjesto.

Odredbe o provjeri uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta (kolokvijalno nazvane: pribavljanje izlista komunikacije) izmijenjene su u cijelosti. Radi terminološki preciznijeg izričaja izmijenjen je sam naziv ove policijske ovlasti te se predlaže ovu ovlast nazvati: "Provjera uspostavljanja elektroničke komunikacije". Jasno su navedeni slučajevi u kojima se ta ovlast može primijeniti, a to su:

- sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i njihovih počinitelja,
- sprječavanje opasnosti i nasilja te
- traganje za osobama i predmetima.

Pored toga, propisana je i ovlast utvrđivanja položaja komunikacijskog uređaja, utvrđivanje mjesta na kojima se nalaze osobe koje uspostavljaju elektroničku komunikaciju te identifikacijske oznake uređaja. Proširenje ovlasti na utvrđivanje položaja komunikacijskog uređaja neophodno je radi primjene ovlasti prilikom traganja za osobama.

Nadalje, predlaže se propisati koje osobe mogu dati pisano odobrenje za provođenje provjere uspostavljanja elektroničke komunikacije. Navedene osobe točno su određene prema svojim funkcijama, s razinom ne nižom od načelnika policijske uprave odnosno osobe koja ga zamjenjuje. Dakle, ne postoji mogućnost prenošenja ovlasti na druge osobe.

Kao iznimka, propisana je mogućnost da odobrenje može biti dano usmeno u žurnim situacijama, radi sprječavanja neposredne opasnosti ili nasilja odnosno radi žurnog traganja za osobama, u kojim slučajevima mora biti pisano potvrđeno u roku od 24 sata.

Kao važna novina, propisana je obveza da se odobrenje za provjeru uspostavljanja elektroničke komunikacije mora temeljiti na činjenicama iz kojih je vidljivo da se drugim radnjama nije mogao ili se neće moći postići cilj policijskog posla ili bi to bilo povezano s nerazmjernim teškoćama. Dakle, propisana je, u pravilu, supsidijarna primjena ove ovlasti.

Isto tako, redefinirana je policijska ovlast za poduzimanje prikrivenih policijskih radnji na način da je pored motrenja, pratnje i klopke, kao prikrivena policijska radnja propisana i zasjeda. Pored toga što se ove radnje mogu provoditi supsidijarno, u slučajevima kad se drugim radnjama neće moći postići cilj policijskog posla, prikriveno promatranje i pratnja mogu trajati petnaest dana s mogućnošću njihovog produljenja za još petnaest dana.

Pisanu zapovijed za provođenje pratnje i promatranja može izdati samo glavni ravnatelj policije ili osoba koju on ovlasti, a u slučaju produljenja ovih radnji samo glavni ravnatelj policije. Također, predviđena je mogućnost davanja usmene zapovijedi za provođenje ovih radnji, uz obavezno pisano potvrđivanje najkasnije 24 sata od izdavanja.

Propisano je i koje osobe mogu izdati zapovijed za provođenje prikrivenih policijskih radnji klopke i zasjede koje mogu trajati dok postoje razlozi za njihovu primjenu.

Konačno, kao novina, radi omogućavanja efikasne kontrole nad njihovim provođenjem, o provedenim prikrivenim radnjama promatranja i pratnje, obvezno je izvješćivanje nadležnog državnog odvjetnika i glavnog ravnatelja policije u roku od 48 sati od njihova dovršetka.

Izmjenama odredbi o zaštiti policijskih službenika nakon uporabe sredstava prisile propisano je da će Ministarstvo unutarnjih poslova osigurati besplatnu pravnu pomoć policijskom službeniku u postupku koji prethodi kaznenom postupku, kaznenom postupku te postupku za naknadu štete u vezi s obavljanjem policijskih poslova koje je po ocjeni policije obavio u skladu sa zakonom. Prema formulaciji članka 98. važećeg Zakona, Ministarstvo unutarnjih poslova je u obvezi pružiti besplatnu pravnu pomoć policijskim službenicima bez obzira jesu li postupali odnosno primijenili policijske ovlasti na zakonit način ili ne, a što je dovelo do situacije da se pravna pomoć na teret poreznih obveznika plaćala i osobama prijavljenim zbog sumnje da su počinili ratni zločin. Ministarstvo unutarnjih poslova je u obvezi pravnu pomoć platiti i policijskim službenicima kada se protiv njih vodi postupak radi sumnje da su odavali službene tajne, primali mito ili su na neki drugi, ne samo nezakonit, nego i kriminalan način zlouporabili policijske ovlasti.

Isti uvjeti za pružanje besplatne pravne pomoći propisani su i za građane koji policijskim službenicima pruže pomoć u obavljanju njihovih poslova.

Kao novina, propisana je obveza Ministarstva unutarnjih poslova pružiti nužnu medicinsku i psihosocijalnu pomoć policijskom službeniku koji u obavljanju policijskog posla uporabi vatreno oružje.

Nadalje, ovim izmjenama i dopunama, u skladu s prijedlozima pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, u važeći Zakon uvrštavaju se i odredbe kojima se propisuje postupanje policije prema osobama s invaliditetom i osobama kojima je oduzeta poslovna sposobnost. Ove odredbe imaju za cilj osiguravanje dodatnih zaštitnih mehanizama, odnosno uvodi se dodatna zaštita od povređivanja prava ovih osoba u slučaju postupanja policije.

Važna novina koju donose ove izmjene i dopune Zakona je uvođenje građanskog nadzora nad primjenom pojedinih policijskih ovlasti, i to: "Provjera uspostavljanja elektroničke komunikacije" te "Prikrivene policijske radnje". U tom smislu predlaže se osnivanje Vijeća za građanski nadzor nad primjenom pojedinih policijskih ovlasti koje bi nadzor moglo provoditi nakon dovršetka kriminalističkog istraživanja tijekom kojeg su navedene ovlasti primijenjene.

Vijeće bi bilo ovlašteno prilikom obavljanja nadzora iz svoje nadležnosti od Operativno tehničkog centra za nadzor telekomunikacija (u daljnjem tekstu: OTC) zatražiti usporedbu podataka kojima raspolaže s podacima Ravnateljstva policije o primijenjenim ovlastima iz članka 68. Zakona. Ovakva usporedba podataka nužna je za provođenje učinkovitog nadzora nad primjenom ovlasti, ali ni u kom slučaju ne znači uvođenje ovlasti Vijeća za nadzor nad OTC-om.

Također, predložene su odredbe o sastavu Vijeća i uvjetima za članstvo u Vijeću, izboru predsjednika Vijeća te o donošenju Poslovnika o radu Vijeća kojim će se urediti pitanja bitna za njegov rad, a koja nisu uređena Zakonom. Predlaže se da članovi Vijeća imaju pravo na naknadu troškova prijevoza.

Tako se predloženim odredbama propisuje sastav Vijeća na način da ga čini pet članova i pet zamjenika članova, predstavnika građana koje imenuje i razrješuje Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora te da u radu Vijeća, bez prava odlučivanja, a radi pružanja stručne pomoći, sudjeluje policijski službenik Ravnateljstva policije. Članovi Vijeća funkciju bi obavljali kao počasnu funkciju.

Član Vijeća ne bi mogla biti osoba koja nije državljanin Republike Hrvatske, koja je član političke stranke, za koju postoje sigurnosne zapreke za pristup klasificiranim podacima, sukladno posebnom zakonu, koja je osuđena za kazneno djelo ili se protiv nje vodi postupak za kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti te koja je osuđena za prekršaj ili se protiv nje vodi postupak za prekršaj s obilježjem nasilja ili za teži prekršaj za koji je propisana kazna zatvora.

Konačno, utvrđena je i obveza članovima Vijeća da čuvaju tajnost podataka koje su doznali sudjelujući u radu Vijeća.

Ostalim predloženim izmjenama i dopunama odredbi Zakona o pojedinim policijskim ovlastima ispravljani su određeni uočeni nedostaci ili je dodan sadržaj, za koji je u praksi uočeno da nedostaje ili je tekst nomotehnički ispravljen.

Predlagatelj smatra kako će se na predloženi način, posebno izmjenama i dopunama članaka 68. i 80. važećeg Zakona, te uvođenjem građanskog nadzora nad primjenom pojedinih policijskih ovlasti, postići odgovarajuća ravnoteža između opravdane potrebe policije za primjenom navedenih prikrivenih mjera u sprječavanju i procesuiranju najtežih kaznenih djela s legitimnim zahtjevima javnosti za provođenje kontrole zakonitosti primjene takvih mjera od strane policije.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Članak 1. S obzirom da je važeći Zakon o policijskim poslovima i ovlastima nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji notificiran Europskoj komisiji, Vijeću i Europskoj središnjoj banci uz Okvirnu odluku Vijeća od 13. lipnja 2002. o zajedničkim istražnim timovima (2002/465/PUP) i Okvirnu odluku Vijeća od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima (2008/977/PUP), bilo je potrebno u Zakon uvrstiti odredbu kojom se propisuje da se ovim Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske te Okvirne odluke prenose.

Članak 2. Intencija izmjene pojma *kriminalističko istraživanje* je proširenje i prilagodba toga pojma realnim i stvarnim okvirima postupanja policije. Prema predloženoj odredbi kriminalističko istraživanje obuhvaća sve ovlasti, mjere i radnje koje policija poduzima prema odredbama ovoga Zakona i drugih zakona, kada u okviru svoje nadležnosti otkriva kaznena djela i prekršaje, traga za njihovim počiniteljima odnosno pronalazi i osigurava tragove. Također, u Zakon se dodaje pojam *analitička obrada* koji razumijeva primjenu analitičkih tehnika u svrhu provjere i dopune saznanja iz javnih i drugih (operativnih) izvora radi utvrđivanja postojanja osnova sumnje u pripremanje ili počinjenje kaznenog djela. Analitička obrada je alat koji pomaže donošenju odluke o započinjanju kriminalističkog istraživanja, a može se provoditi i tijekom kriminalističkog istraživanja.

Članak 3. U članku 3. stavku 1. točki 8. važećeg Zakona nomotehnički je poboljšan izričaj.

Članak 4. S obzirom na dosadašnja praktična iskustva u pogledu obavljanja policijskih poslova, kada je u pojedinim slučajevima prilikom postupanja policijskih službenika dolazilo do prekoračenja ili zlouporabe policijskih ovlasti ili je policijsko postupanje rezultiralo podnošenjem pritužbi na rad policijskih službenika, a čiji se navodi u postupku utvrđivanja stvarnog činjeničnog stanja, zbog nedostataka dokaza, nisu mogli potvrditi ili opovrgnuti, predlaže se Zakon o policijskim poslovima i ovlastima nadopuniti odredbom koja propisuje mogućnost snimanja obavljanja policijskih poslova odgovarajućim tehničkim uređajima (video kamere, fotoaparati, diktafoni i sl.) čime će se unaprijediti kvaliteta policijskog postupanja. Korist takvoga snimljenog sadržaja je višestruka. Snimanje tehničkim sredstvima (korištenjem mobilnih uređaja, tetra uređaja i kamera) omogućila bi se razmjena fotografija i video zapisa na relaciji Operativno - komunikacijski centar policije - policijski službenik na terenu, a ujedno bi bilo omogućeno da se ti zapisi automatski pohranjuju u Informacijskom sustavu MUP-a te koriste kao dokazi. Tim više što sadašnja softverska rješenja omogućuju da se memoriraju i sadržaji koje je neposredno prije aktiviranja uređaj za snimanje zabilježio. Isto tako, uporabom tehničkih uređaja omogućila bi se standardizacija rada policijskih

službenika, veća operativnost, racionalizacija troškova, brži i kvalitetniji rad policije, a poseban značaj predstavlja preventivni učinak na moguća koruptivna ponašanja policijskih službenika. U konačnici, opisano postupanje ima značajan učinak u smislu podizanja dostojanstva i ugleda policijske službe i Ministarstva.

Članak 5. U cilju preciziranja odredbe važećeg članka 7. te onemogućavanja širokog tumačenja pružanja pomoći (asistencije) odredba važećeg članka 7. Zakona izmijenjena je na način da se preciznije propisuje da će policija pružiti pomoć (asistenciju) na zahtjev suda, državnog odvjetnika, državnog tijela ili pravne osobe s javnim ovlastima, ako se pri izvršenju njihovih akata (pravomoćnih i izvršnih) opravdano očekuje otpor. Nadalje, zahtjev za pružanje pomoći mora se podnijeti načelniku policijske uprave najmanje 8 dana prije izvršenja akta, a načelnik policijske uprave mora obavijestiti podnositelja zahtjeva o odobrenju i načinu pružanja pomoći ili o razlozima odbijanja zahtjeva najkasnije tri dana prije tražene pomoći. Također, popisuje se da se pomoć neće pružiti ako zahtjev nije utemeljen na zakonu ili nije podnesen od strane ovlaštene osobe odnosno ako ne sadrži činjenice koje opravdano ukazuju na pružanje otpora. Također, propisano je da načelnik policijske uprave može odbiti pružanje pomoći u slučaju kad zahtjev nije pravodobno podnesen. Navedeno znači da će se razmotriti svaki pa i onaj zahtjev koji je nepravodobno podnesen, kako bi se u slučaju izvanrednih, nepredvidivih okolnosti mogla donijeti odgovarajuća odluka o pružanju asistencije.

Članak 6. Izmjena važećeg članka 11. izvršena je u vezi s izmjenom pojma kriminalističko istraživanje, kao i njegovoga usklađivanja s novopredloženim člankom 11.a čime se postiže razlikovanje između izvida i kriminalističkih istraživanja kako je to riješeno i u Zakonu o kaznenom postupku. Propisano je i kada se može provesti analitička obrada.

Članak 7. Dodavanjem novih članaka od 11.a – 11.d definira se kako izvide kaznenih djela koje se progone po službenoj dužnosti po nalogu državnog odvjetnika provodi policija te se normiraju uvjeti u pogledu radnog iskustva i stručne spreme koje policijski službenik mora zadovoljiti za obavljanje poslova istražitelja odnosno provođenja pojedinih dokaznih radnji, kao i postupak i ovlast imenovanja istražitelja odnosno njegova razrješenja.

Člankom 11.e osigurava se primjena načela nepristranosti i neovisnosti pri provođenju kriminalističkih istraživanja (institucionalne neovisnosti istražitelja) u odnosu na kaznena djela za koje postoji sumnja da su počinjena od strane policijskih službenika, a što je u skladu s rješidbama Europskog suda za ljudska prava kao i pozitivnim zakonskim propisima. Člankom 11.f definirane su obveze policije prema osumnjičeniku sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 145/2013). Naime, člankom 96. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku kojim se mijenja članak 208. toga Zakona, u stavku 5. propisano je o čemu će se poučiti građanin - osumnjičenik koji je prisilno doveden radi prikupljanja obavijesti. Kako člankom 208. nije propisano da će se iste pouke dati i građaninu – osumnjičeniku koji se dobrovoljno odazvao pozivu policije radi prikupljanja obavijesti, to je učinjeno dodavanjem članka 11.f u Zakon o policijskim poslovima i ovlastima.

Članak 8. Sadržaj važećeg članka 12. stavka 1. nadopunjen je tako da se prikriveno obavljanje policijskog posla može odnositi i na prikrivanje vlasništva nad stvarima.

Članak 9. U važećem članku 13. izvršene su terminološke izmjene pojmova kako bi se sadržaj Zakona uskladio s terminologijom koja se koristi u drugim važećim propisima.

Članak 10. Sukladno prijedlogu Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, u članku 14. dodaje se novi stavak 3. kojim se posebno naglašava učinkovita zaštita prava osoba s invaliditetom u smislu osiguravanja stvarne prilagodbe i podrške takvim osobama u slučaju policijskog postupanja, uzimajući u obzir specifičnosti svakog pojedinog oštećenja osobe s invaliditetom.

Članak 11. Kako su člankom 18. važećeg Zakona već osigurani zaštitni mehanizmi kod postupanja prema djeci i maloljetnicima, sukladno prijedlogu Pravobraniteljice za djecu, u članku su izvršene odgovarajuće izmjene i dopune kako bi se slične mehanizme zaštite osiguralo i u slučaju postupanja policije prema osobama s invaliditetom i osobi lišenoj poslovne sposobnosti.

Članak 12. U važećem članku 23. stavak 1. točka 3. pojam „nestale osobe“ zamijenjen je širim pojmom „osobe za kojom se traga“, čime se daje životnost i logika okviru stvarne potrebe primjene policijske ovlasti.

Članak 13. Dodavanjem nove rečenice u članku 30. stavku 1. točki 11. koja propisuje mogućnost da policijski službenik u slučaju sumnje da bi provjereni osobni podaci mogli biti zloporabljani može uskratiti ustupanje tih podataka osobi koja je zatražila provjeru upućujući je da se sa pisanim zahtjevom može obratiti nadležnoj ustrojstvenoj jedinici policije, stvara se zakonito uporište da policijski službenik ustupi, odnosno uskrati ustupanje provjerenih osobnih podataka osobi koja ih je zatražila. Na ovaj način želi se riješiti problem na kojeg je svojim dopisom, klase: 004-02/13-01/168, urbroja: 567-09/02-13-02, od 12. kolovoza 2013. godine, ukazala Agencija za zaštitu osobnih podataka. Naime, spomenutim dopisom Agencija za zaštitu osobnih podataka ukazala je na činjenicu da je Pravilnikom o načinu postupanja policijskih službenika propisano da će policijski službenik ustupiti, odnosno uskratiti davanje osobnih podataka na zahtjev određenih osoba čije pravo je osoba čiji se podaci provjeravaju povrijedila, iako takav način postupanja policijskog službenika nije bio utemeljen na Zakonu.

Članak 14. Kao i u članku 12. kojim se mijenja članak 23. stavak 1. točka 3. i ovdje se pojam „nestale osobe“ zamjenjuje pojmom „osoba za kojom se traga“.

Članak 15. Prema članku 30. stavku 2. važećeg Zakona policijski službenik je dužan upoznati osobu s razlogom provjere identiteta, ako zakonom nije drugačije propisano. Člankom 34. važećeg Zakona propisana je ovlast policijskog službenika da uskrati obavijest o stvarnom razlogu provjere identiteta osobe i o svom svojstvu kada prikuplja obavijesti o kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti, ako bi to moglo ugroziti postizanje cilja. U tom slučaju policijski službenik može svojstvo policijskog službenika prikrivati uporabom za tu svrhu pripremljenih isprava o svom identitetu i vlasništvu nad stvarima. Kako nije bilo propisano tko daje odobrenje za izradu isprava o identitetu i vlasništvu nad stvarima, članak 34. nadopunjen je odredbom prema kojoj to pisano odobrenje daje rukovoditelj Uprave kriminalističke policije.

Članak 16. Uvažavajući prijedloge pravobraniteljice za osobe s invaliditetom dodaje se novi članak 38.a kojim se propisuje postupanje policije kada prikuplja obavijesti od osobe s invaliditetom odnosno od osobe lišene poslovne sposobnosti. Na ovaj način policija može, imajući u vidu individualne razlike svakog pojedinog oštećenja osobe s invaliditetom, zatražiti i osigurati stručnu pomoć osobe izvan sustava policije. U mnogim slučajevima neće biti potrebno angažirati stručnjaka nekog tijela ili službe, već će pomoć moći pružiti i osoba

koje nije stručnjak u užem smislu riječi, ali ima iskustveno znanje jer je bliska osobi s invaliditetom (roditelji, skrbnici, tumač znakovnog jezika i sl.).

Članak 17. Odredba važećeg članka 42. stavka 1. terminološki se usklađuje s pojmovima koji se koriste u drugim važećim propisima.

Članak 18. Odredba članka 45. stavka 1. točke 1. nadopunjuje se pojmom: „osumnjičenik“ radi usklađivanja s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku.

Članak 19. Odredba članka 47. važećeg Zakona dopunjena je na način da se odnosi i na osobe lišene poslovne sposobnosti.

Članak 20. Predloženom izmjenom članka 52. nastoji se otkloniti administrativno propisan rok u kojem policijski službenik može radi opasnosti za život ljudi ili imovinu privremeno ograničiti pristup, zadržavanje ili kretanje na prostoru ili objektu. Naime, u postojećoj odredbi spomenutog članka određeno je da takvo ograničenje može trajati najdulje 12 sati, iako se u stvarnosti može dogoditi da opasnost za život ljudi ili imovine traje i nakon isteka propisanog roka odnosno duže od 12 sati. Kako bi trajanje ograničenja pristupa, kretanja ili zadržavanja u prostoru ili na objektu trajalo sukladno razlozima koji su vezani za opasnost za život ljudi ili imovinu predloženo je da se ograničenje od 12 sati zamijeni stvarnim uvjetima uspostavljanja ograničenja tako da ograničenje pristupa, zadržavanja ili kretanja na prostoru ili objektu može trajati sve dok spomenuta opasnost postoji, odnosno dok se opasnost za život ljudi ili imovinu ne otkloni.

Članak 21. Izvršeno je terminološko usklađivanje u naslovu iznad članka 56. Zakona.

Članak 22. U važećem članku 57. izvršeno je terminološko usklađivanje.

Članak 23. U naslovu iznad važećeg članka 58. dodana je riječ: "uništavanje", s obzirom da se u sadržaj Zakona dodaje novi članak koji govori o uništavanju pronađenih predmeta koji predstavljaju opasnost.

Članak 24. S obzirom da su u praksi zabilježeni slučajevi pronalaska sumnjivih predmeta, koji predstavljaju neposrednu opasnost za život ili zdravlje ljudi ili opasnost za imovinu, a koje, radi njihovih svojstava, nije bilo moguće na siguran način prenijeti na drugo mjesto na kojem bi bili uništeni. Stoga se Zakon nadopunjuje novim člankom 60.a kojim se utvrđuje ovlast policijskim službenicima da takav predmet koji predstavlja neposrednu opasnost za život ili zdravlje ljudi ili opasnost za imovinu unište na mjestu pronalaska, ako ga ne mogu učiniti sigurnim ili ga na siguran način prenijeti na drugo mjesto.

Članak 25. U članku 62. izvršeno je terminološko usklađivanje.

Članak 26. U članku 66. kojim se propisuje policijska ovlast – osiguranje mjesta događaja nadopunjuje se u stavku 2. točka 5. kojom je propisano da će policijski službenik koji je prvi došao na mjesto događaja poduzeti mjere zaštite žrtve. Odredba se nadopunjuje na način da će policijski službenik poduzeti mjere pomoći i zaštite žrtve. Naime, uz obvezu zaštite žrtve na mjestu događaja smatramo da je potrebno uvesti i pojam „pomoći“ žrtvi kako bi terminološki i sadržajno uskladili obveze policije u postupanjima prema žrtvama svih oblika kriminaliteta poštujući odredbe Zakona o kaznenom postupku koje se odnose na upoznavanje žrtve s

njezinim pravima, odredbe Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, Deklaracije Ujedinjenih naroda o temeljnim načelima pravde za žrtve kaznenih djela i zloporabe moći te utvrđenu najbolju praksu postignutu u europskoj pravnoj stečevini. U Strategiji za uspostavu i razvoj sustava podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj policija će imati značajnu ulogu upravo u području pomoći žrtvama kriminaliteta na način da prepozna trenutne potrebe žrtve te da ju pravovremeno uputi na organizacije i institucije koje mogu osigurati adekvatnu pomoć. U tom kontekstu je važna i razmjena informacija o potrebi pomoći žrtvi što je svakako potrebno regulirati upravo ovim zakonom. Potrebno je nadići usko shvaćanje obveze pomoći samo žrtvi kojoj je potreba hitna liječnička pomoć zbog zadobivenih fizičkih ozljeda. S obzirom da je policija najčešće prva koja dolazi u kontakt s žrtvom, posebna je odgovornost na policijskim službenicima da prepoznaju koje je oblike pomoći potrebno osigurati odnosno ponuditi žrtvi. Rezultati istraživanja koje je u okviru Regionalnog programa tranzicijske pravde proveo UNDP u Republici Hrvatskoj, pokazuju nam da žrtve kako najvažnija prava ističu slijedeće prava: pravo na informaciju, pravo na besplatnu pravnu pomoć, pravo na psihičku i emocionalnu podršku, pravo na zaštitu sigurnosti, pravo na zaštitu privatnosti te pravo na naknadu štete.

Članak 27. Mijenja se naslov iznad članka 68. radi usklađivanja s terminologijom koja se koristi u drugim važećim propisima, kao i cijeli članak 68. Važeći članak 68. kojim je propisana policijska ovlast „Provjera uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta“ (kolokvijalno: pribavljanje „izlista komunikacije“) u cijelosti je izmijenjen. Važećim člankom 339.a ZKP-a propisana je primjena ove mjere radi prikupljanja dokaza i to prema registriranom vlasniku ili korisniku telekomunikacijskog sredstva, dok je primjena ove mjere u fazi otkrivanja počinitelja ostala neregulirana ZKP-om.

Zbog navedenoga, u Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim poslovima i ovlastima je, radi njegove prilagodbe ZKP-u, predloženo da se ova policijska ovlast može primijeniti u cilju sprječavanja i otkrivanja kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i njihovih počinitelja, sprječavanja opasnosti i nasilja te traganja za osobama i predmetima. Pored toga, propisana je i ovlast utvrđivanja položaja komunikacijskog uređaja, utvrđivanje mjesta na kojem se nalaze osobe koje uspostavljaju elektroničku komunikaciju te identifikacijske oznake uređaja. Proširenje ovlasti na utvrđivanje položaja komunikacijskog uređaja neophodno je radi traganja za nestalim osobama. Precizno je propisano koje osobe mogu dati pisano odobrenje za provođenje provjere uspostavljanja elektroničke komunikacije, krug tih osoba je precizno utvrđen i one svoju ovlast za davanje pisanog odobrenja ne mogu prenositi na druge osobe.

U odnosu na važeću odredbu članka 68. Zakona predložena izmjena znatno je preciznija u pogledu razloga za primjenu, a također predloženo je da primjena ove policijske ovlasti bude podložna građanskom nadzoru od strane Vijeća za građanski nadzor nad primjenom pojedinih policijskih ovlasti, što bi, uz već obrazložene znatno restriktivnije uvjete za primjenu, isključilo sumnje na zloporabe ove ovlasti od strane policije na štetu građana.

Članak 28. Važeći članak 80. kojim je propisana policijska ovlast uporabe prikrivenih policijskih radnji u cijelosti je izmijenjen. Pored promatranja, pratnje i klopke, kao prikrivena policijska radnja propisana je i zasjeda. Uz to što se ove radnje mogu provoditi supsidijarno, u slučajevima kad se drugim radnjama neće moći postići cilj policijskog posla, propisuje se da prikriveno promatranje i pratnja mogu trajati petnaest dana s mogućnošću njihovog produljenja za još petnaest dana. Pisanu zapovijed za provođenje pratnje i promatranja može izdati samo glavni ravnatelj policije ili osoba koju on ovlasti, a u slučaju produljenja ovih radnji samo glavni ravnatelj policije. Također, predviđena je mogućnost davanja usmene zapovijedi za provođenje ovih radnji, uz obavezno pisano potvrđivanje najkasnije 24 sata od

izdavanja. Propisane su i osobe koje mogu izdati zapovijed za provođenje prikrivenih policijskih radnji klopke i zasjede koje mogu trajati dok postoje razlozi za njihovu primjenu. Kao novina, u svrhu omogućavanja učinkovite kontrole nad njihovim provođenjem, o provedenim prikrivenim radnjama promatranja i pratnje, obvezno se izvješćuje nadležni državni odvjetnik i glavni ravnatelj policije u roku od 48 sati od njihova dovršetka.

Članak 29. Člankom 82. stavkom 2. propisano je kako se sredstva prisile posebno obzirno primjenjuju prema djetetu, osobi čije je kretanje znatno otežano, trudnici u vidljivom stadiju trudnoće te osobi koja je očigledno bolesna. Citirani stavak nadopunjen je na način da se sredstva prisile posebno obzirno primjenjuju i prema osobi s invaliditetom.

Članak 30. Dopunom članka 83. Zakona propisuje se da policijski službenik neće uporabiti sredstvo prisile u mjeri većoj od nužne za ostvarenje svrhe postupanja. Na ovaj način, pored već postojećih obveza policijskog službenika da izabere najblaže sredstvo za ostvarenje cilja postupanja i da prestane s uporabom sredstava prisile odmah po prestanku razloga za njihovu primjenu, naglašava se obveza policijskog službenika da i na taj način primijenjeno, najblaže sredstvo uporabi samo u nužnoj mjeri.

Članak 31. Važeći članak 98. izmijenjen je na način da se u stavku 2. propisuje da će Ministarstvo unutarnjih poslova osigurati besplatnu pravnu pomoć policijskom službeniku protiv kojega se poduzimaju radnje u okviru postupka koji prethodi kaznenom postupku, kaznenom postupku te postupku za naknadu štete u vezi s obavljanjem policijskih poslova koje je po ocjeni policije obavio u skladu sa zakonom. Tu ocjenu donosi povjerenstvo koje imenuje glavni ravnatelj policije za Ravnateljstvo policije, a načelnici policijskih uprava za policijske uprave. Odredbe koje govore o tome da će Ministarstvo osigurati pravnu pomoć i građaninu koji je pružio pomoć policijskom službeniku protiv kojega se vodi postupak u vezi s obavljanjem policijskih poslova te da se u slučaju kada su sredstva prisile uporabljena na način propisan zakonom isključuje odgovornost policijskog službenika koji ih je uporabio, ostaju neizmijenjene. Dodana je odredba o tome da će Ministarstvo policijskom službeniku koji je u obavljanju policijskog posla uporabio vatreno oružje osigurati nužnu medicinsku i psihosocijalnu pomoć.

Članak 32. Važeći Zakon nadopunjuje se novom glavom V. „Građanski nadzor nad primjenom pojedinih policijskih ovlasti“ i odredbama članka 102.a - 102.e koje govore o građanskom nadzoru nad primjenom pojedinih policijskih ovlasti. Radi se o policijskim ovlastima: „Provjera uspostavljanja elektroničke komunikacije“ i „Prikrivene policijske radnje“. U tom smislu predlaže se osnivanje Vijeća za građanski nadzor nad primjenom pojedinih policijskih ovlasti koje bi nadzor moglo provoditi nakon dovršetka kriminalističkog istraživanja tijekom kojeg su navedene ovlasti primijenjene. Vijeće bi bilo ovlašteno prilikom obavljanja nadzora iz svoje nadležnosti od Operativno tehničkog centra za nadzor telekomunikacija (OTC) zatražiti usporedbu podataka kojima raspolaže s podacima Ravnateljstva policije o primijenjenim ovlastima iz članka 68. Zakona. Ovakva usporedba podataka nužna je za provođenje efikasnog nadzora nad primjenom ovlasti, ali ni u kom slučaju ne znači uvođenje ovlasti Vijeća za nadzor nad OTC-om. Vijeće može u obavljanju nadzora vršiti uvid u izvješća i druge dokumente policije te obaviti razgovore s rukovoditeljima i policijskim službenicima koji su odobraval i odnosno primjenjivali policijske ovlasti. Također, propisuje se na temelju kojega dokumenta i na čiji zahtjeva Vijeće provodi nadzor. Propisuje se i sastav Vijeća, uvjeti za članstvo u Vijeću, pravo na naknadu troškova prijevoza za članove Vijeća, razloge za razrješenje članstva u Vijeće, način izbora predsjednika Vijeća i donošenja Poslovnika o radu Vijeća kojim će se urediti pitanja bitna za

njegov rad, a koja nisu uređena Zakonom. Tako bi Vijeće činilo pet članova i pet zamjenika članova. U radu Vijeća, radi pružanja stručne pomoći i bez prava odlučivanja, sudjeluje policijski službenik Ravnateljstva policije kojega imenuje glavni ravnatelj policije. Članovi Vijeća funkciju bi obavljali kao počasnu funkciju. Također, član Vijeća ne bi mogla biti osoba koja nije državljanin Republike Hrvatske, koja je član političke stranke, za koju postoje sigurnosne zapreke utvrđene sigurnosnom provjerom, koja je osuđena ili se protiv nje vodi postupak za kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti te koja je osuđena ili se protiv nje vodi postupak za prekršaj s obilježjem nasilja ili za teži prekršaj za koji je propisana kazna zatvora. Utvrđena je i obveza članovima Vijeća da čuvaju tajnost podataka koje su doznali sudjelujući u radu Vijeća.

Članak 33. S obzirom da se dodaje nova glava V. potrebno je propisati da dosadašnja glava V. Zakona postaje glava VI. Kako je u važećem Zakonu sadržana pogreška u brojčanom označavanju glava Zakona, na način da je nedostajala glava VI. na ovaj način se, pored navedenoga, ispravlja i ta pogreška.

Članak 34. Propisuje se rok u kojem će ministar unutarnjih poslova, uz prethodno mišljenje glavnog državnog odvjetnika, donijeti Programe dodatnog stručnog usavršavanja za istražitelje.

Članak 35. Propisuje se stupanje Zakona na snagu.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU OVIM KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim poslovima i ovlastima koji je bio raspravljen tijekom prvog čitanja u Hrvatskome saboru, ovaj Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim poslovima i ovlastima sadrži određene razlike u odredbama kojima se uređuje osnivanje i rad Vijeća za građanski nadzor nad primjenom pojedinih policijskih ovlasti.

Navedene razlike, odnosno dopune ranijih članaka 102.a i 102.b te dodavanje novih članaka 102.c - 102.e, nastale su radi uvažavanja većine primjedbi iskazanih od strane radnih tijela Hrvatskoga sabora odnosno zastupnika u raspravi koje su se odnosile na pitanja vezana uz osnivanje, rad i sastav Vijeća.

Naime, predlagatelj je uvažio sve primjedbe Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, kao i zastupnika u raspravi, o tome da model građanskog nadzora nad primjenom određenih policijskih ovlasti, predložen u Prijedlogu zakona nije cjelovito uređen i da ima otvorenih pitanja koje treba detaljnije razmotriti. Pritom navedeni Odbor, a i pojedini zastupnici tijekom rasprave, naglašavaju sljedeća pitanja: kvalifikacija članova Vijeća, financijska sredstva

potrebna za rad Vijeća, biranje predsjedavajućeg Vijeća i donošenje akta o radu Vijeća, odgovornost članova Vijeća i nadzor nad radom Vijeća.

U vezi navedenoga, u tekstu Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim poslovima i ovlastima, u članku 32. predložene su odredbe (članci 102.a – 102.e) kojima se preciznije normiraju pitanja na koja su ukazali Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i zastupnici u raspravi.

Uvažena je primjedba zastupnice Jadranke Kosor u vezi s odredbom kojom se propisuju uvjeti za izbor člana Vijeća za građanski nadzor nad primjenom pojedinih policijskih ovlasti o tome da član Vijeća ne može biti osoba koja je osuđena ili protiv koje se vodi kazneni postupak za djelo koje se progoni po službenoj dužnosti. Pritom smatra da član Vijeća ne smije biti kažnjavan za bilo koje djelo. Odredba je dopunjena na način da je propisano kako član Vijeća ne može biti osoba koja je osuđena za kazneno djelo (bilo koje) ili se protiv nje vodi kazneni postupak za kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti, odnosno koja je osuđena za prekršaj (bilo koji) ili se protiv nje vodi postupak za prekršaj s obilježjem nasilja ili za teži prekršaj za koji je propisana kazna zatvora.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

1. Radna tijela Hrvatskoga sabora:

- Odbor za zakonodavstvo – Odbor je dao načelnu primjedbu da se prilikom utvrđivanja teksta Konačnog prijedloga zakona izričaj treba doraditi u pravnom i nomotehničkom smislu, bez navođenja ili ukazivanja na konkretne pravne i nomotehničke nedostatke izričaja.

- Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost – iznio je mišljenje da u pogledu imenovanja istražitelja nije potrebno mišljenje glavnog državnog odvjetnika te da program stručnog usavršavanja istražitelja ne bi trebao donositi ministar, već obrazovne institucije koje provode to usavršavanje. Ova primjedba nije usvojena. Naime, sukladno članku 219. stavku 1. Zakona o kaznenom postupku istragu provodi državni odvjetnik, a prema stavku 2. istoga članka, državni odvjetnik može nalogom povjeriti provođenje dokaznih radnji istražitelju te mu nalaže radnje koje se imaju provesti, s obzirom na predmet istraživanja i posebne propise, a istražitelj je dužan postupati po nalogu državnog odvjetnika. Isto tako, sukladno odredbi članka 220. Zakona o kaznenom postupku, ako postoji opasnost od odgode, istražitelj će provesti i druge dokazne radnje, a o tome je, prije poduzimanja radnje, dužan izvijestiti državnog odvjetnika. Ako o poduzimanju radnje nije mogao izvijestiti državnog odvjetnika prije samog poduzimanja, dužan ga je izvijestiti odmah nakon njezina provođenja. Radi navedenoga, predlagatelj smatra da je uputno prije imenovanja istražitelja zatražiti prethodno mišljenje glavnog državnog odvjetnika. Kada se radi o programu dodatnog stručnog usavršavanja policijskih službenika – istražitelja, predlagatelj i nadalje smatra da taj program treba donijeti ministar unutarnjih poslova uz prethodno mišljenje glavnog državnog odvjetnika, s obzirom na sadržaj i adresate na koje se program odnosi.

Nadalje, Odbor ističe primjedbu u vezi korištenja pojma „elektronička komunikacija“ kao neadekvatnog. Kao što je navedeno u obrazloženju Zakona, pojam je uvršten u Zakon i preuzet iz drugih važećih propisa u kojima se koristi. Dakle, od donošenja Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine, broj 73/2008) koji je zamijenio ranije važeći

Zakon o telekomunikacijama za sve vrste razmjene informacija na daljinu u uporabi je pojam „elektronička komunikacija“.

Isto tako, Odbor naglašava kako treba jasnije definirati pojmove „provjera istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacija s određenim elektroničkim komunikacijskim adresama“. Izričaj „provjera istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacija s određenim elektroničkim komunikacijskim adresama“ je korišten u članku 339.a stavku 1. važećeg Zakona o kaznenom postupku. Isti izričaj koristi se i u sada važećem Zakonu o policijskim poslovima i ovlastima. S obzirom na dosadašnju praksu u primjeni važećih propisa, pojam se neizmijenjen koristi i u ovom Konačnom prijedlogu zakona.

Odbor postavlja pitanje što sa stajališta zaštite osobnih podataka znači „mogućnost utvrđivanja položaja komunikacijskog sredstva“ te iznosi i mišljenje da policiji treba dati mogućnost da koristi i druge baze podataka što je potrebno precizno urediti. S obzirom da su prema Zakonu o kaznenom postupku izvidi tajni, kao i osobni podaci osobe prema kojoj se provode izvidi, štite se svi osobni podaci pribavljeni tijekom izvida, a navedena mogućnost (ovlast) će se prvenstveno koristiti prilikom provođenja izvida. Konkretni podaci, tijekom provođenja izvida, sadržani su u upisniku koji nosi stupanj tajnosti „OGRANIČENO“. U slučaju traganja za osobama (izgubljenima u prirodi, udaljenje maloljetnika iz doma, poziv za pomoć), položaj osobe se utvrđuje u svrhu pružanja pomoći tim osobama.

Odbor je u vezi odredaba o Vijeću za građanski nadzor nad primjenom određenih policijskih ovlasti iznio mišljenje da nije potrebno osnivanje novoga tijela, nego bi se njegove ovlasti trebale dati već postojećem Vijeću za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija, budući da se radi o istoj problematici. Ova primjedba nije usvojena. Predlagatelj ostaje kod prijedloga o osnivanju posebnoga Vijeća za građanski nadzor nad primjenom određenih policijskih ovlasti te je, uvažavajući sve primjedbe iskazane u pogledu nedostatnog i necjelovitog uređenja odredbi o radu Vijeća, bitno doradio predloženo poglavlje V. i popravio postojeće te predložio nove odredbe kojima se na cjelovit način uređuju sva pitanja za koja je, tijekom rasprave u Hrvatskome saboru, istaknuto da su ostala otvorena. Predlagatelj smatra da bi se na predloženi način stvorile pretpostavke stvaranja učinkovitog i neovisnog tijela koje bi u cijelosti moglo ispunjavati svoju funkciju. Osim toga, predlagatelj smatra da bi rješenje koje predlaže Odbor iziskivalo i promjenu naziva Vijeća utvrđenog Zakonom o sigurnosno-obavještajnom sustavu, odnosno zahvat u odredbe toga Zakona.

Zastupnici u raspravi:

- Prof. dr. sc. Miroslav Tuđman, ispred Kluba HDZ-a: uglavnom se osvrnuo na pitanja koja je kao sporna istaknuo i Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, a prethodno u ovome obrazloženju objašnjeni su razlozi neprihvatanja iskazanih primjedaba.

- Franko Vidović, ispred Kluba SDP-a: istaknuo je pitanje potrebe osnivanja novoga tijela za građanski nadzor. Također, prethodno u obrazloženju je objašnjeno stajalište predlagatelja o ovome pitanju.

- Boro Grubišić, ispred Kluba HDSSB-a: postavio je pitanje uporabe vatrenog oružja prilikom nadzora državne granice. Kako odredbe o uporabi sredstva prisile – vatrenoga oružja nisu bile predmetom ovih izmjena i dopuna Zakona o policijskim poslovima i ovlastima, predlagatelj nije razmatrao mogućnosti izmjene toga dijela Zakona.

- Igor Češek: ukazao je na odredbu o besplatnoj pravnoj pomoći policijskom službeniku te smatra da nije jasno propisano da li su policijski službenici koji su osuđeni za kazneno djelo u postupku za koji im je pružena besplatna pravna pomoć, nakon osuđujuće presude obvezni vratiti novac poreznih obveznika koji je korišten za njihovu obranu. S

obzirom da je norma o besplatnoj pravnoj pomoći izmijenjena na način da će policijskom službeniku biti osigurana besplatna pravna pomoć tek ukoliko povjerenstvo policije ocijeni da je policijski posao (radi kojega se vodi kazneni postupak ili postupak za naknadu štete) obavio u skladu sa zakonom ili je sredstva prisile uporabio u skladu sa zakonom, odnosno da u konkretnom slučaju nije bilo elemenata nezakonitog ili kriminalnog postupanja, za što predlagatelj smatra da predstavlja bitno poboljšanje u pogledu zaštite policijskog službenika u odnosu na sada važeći Zakon, policijski službenik u slučaju eventualne osuđujuće presude neće biti u obvezi naknaditi troškove njegova zastupanja.

- mr. Srđan Gjurković: ukazuje na potrebu pojačane kontrole morske granice i na problematiku dostave pismena građanima od strane policije te smatra da policija obavljajući taj posao gubi vrijeme potrebno za kontrolu sigurnosti i preventivu. Kako pitanja na koja zastupnik ukazuje nisu bila predmetom ovih izmjena i dopuna Zakona o policijskim poslovima i ovlastima, predlagatelj nije razmatrao mogućnosti izmjene toga dijela Zakona.

- mr. sc. Tatjana Šimac Bonačić: nedostatno uređenom smatra odredbu o dužini trajanja prikrivenih policijskih radnji, odnosno smatra nejasnim kako se došlo do roka od 15 dana. U predloženoj izmjeni članka 80. Zakona predlažu se prikrivene policijske radnje - promatranje, pratnja, klopka i zasjeda, s time da su prve dvije radnje ograničene na trajanje 15 dana, a iznimno još 15 dana (ukupno 30 dana) te da se poduzimaju na temelju pisane zapovijedi koju izdaje glavni ravnatelj policije ili osoba koju on ovlasti, a u slučaju produljenja za drugih 15 dana zapovijed može dati samo glavni ravnatelj policije ili osoba koja ga zamjenjuje. Osim ovih noviteta, predložena je i odredba prema kojoj se policija obvezuje izvijestiti nadležnog državnog odvjetnika u roku od 48 sati od dovršetka naložene radnje ako je riječ o prikrivenim policijskim radnjama promatranja i pratnje. Namjera predlagatelja je da se predloženim izmjenama jasnije propišu ovlasti policije u ovom dijelu kriminalističkog istraživanja, s obzirom da to u odredbama važećeg Zakona nije učinjeno. Ujedno, cilj je i zaštititi osobna prava i slobode građana s obzirom da se promatranje, a posebice pratnja kao prikrivena policijska radnja u naravi provodi prema točno određenoj osobi pa je iz toga razloga bilo potrebno preciznije urediti ovu normu. S obzirom da Zakon o kaznenom postupku preciznije uređuje institut pratnje (to na određen način obuhvaća i promatranje) određene osobe temeljeno na nalogu suca istrage te da su tim Zakonom jasno propisani rokovi odnosno trajanje te posebne dokazne radnje čime se želi postići ravnoteža između prikupljanja dokaza za uspješno vođenje kaznenog postupka, s jedne strane, ali i ograničena i svrsishodna suspenzija zajamčenih ustavnih prava i sloboda građana (pravo na privatnost i dr.). Analogijom primjene odredaba ZKP-a i u predloženom Zakonu bilo je nužno preciznije urediti način provođenja prikrivene policijske radnje promatranja i pratnje. Vodeći se isključivo iskustvom iz praktične primjene prikrivenih policijskih radnji promatranja i pratnje koje su uređene važećim Zakonom predloženi su rokovi odnosno vrijeme trajanja tih prikrivenih policijskih radnji na 15, iznimno još 15 dana, jer upravo u tim rokovima se činjenično prikupljaju saznanja o ponašanju u osnovi sumnjive osobe, a kako bi se na temelju takovih rezultata moglo pristupiti provedbi određene dokazne radnje pa i posebne dokazne radnje tajnog praćenja kako uređuje ZKP. Konačno, ovakvim uređenjem članka 80. spriječile bi se i sumnje u moguće zlouporabe od strane policijskih službenika u pogledu trajanja mjere promatranja i pratnje određene osobe ili promatranja objekta u kojem se određene osobe nalaze ili dolaze, a što u svakom slučaju predstavlja ravnotežu između svrhe i cilja između prikrivene policijske radnje i poštivanja prava i sloboda građana.

**ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 2.

(1) Pojedini izrazi u ovom Zakonu znače:

1. Ministarstvo je Ministarstvo unutarnjih poslova,
2. policija je služba Ministarstva sukladno zakonu,
3. policijski službenik je službenik Ministarstva, kao i službenik strane policijske službe, koji je prema međunarodnom ugovoru, ovom i drugom zakonu, ovlašten obavljati policijske poslove, primjenom policijskih ovlasti,
4. ministar je ministar unutarnjih poslova,
5. glavni ravnatelj je glavni ravnatelj policije u Ministarstvu,
6. opasnost je stanje bliske i izravne mogućnosti nastupanja štete za zaštićeno dobro,
7. kriminalističko istraživanje je ukupnost policijskih ovlasti koje se prema ovom Zakonu poduzimaju kada postoji sumnja da određena osoba priprema ili je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj ili postoji sumnja da određena pojava ugrožava ili bi mogla ugroziti živote ljudi, njihova prava, slobodu, sigurnost, nepovredivost ili imovinu, te radi otkrivanja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja, pronalaženja počinitelja, sprječavanja da se počinitelj ne sakrije ili ne pobjegne, da se otkriju i osiguraju tragovi i predmeti koji mogu poslužiti pri utvrđivanju činjenica i da se prikupe obavijesti koje mogu biti od koristi za uspješno vođenje kaznenog ili prekršajnog postupka,
8. dokazna radnja je radnja uređena posebnim zakonom,
9. policijski posao je posao određen ovim i drugim zakonom, a obavlja se primjenom policijskih ovlasti,
10. policijska ovlast je ovlast određena ovim i drugim zakonom,
11. istražitelj je policijski službenik kojega uz prethodno pribavljeno mišljenje glavnog državnog odvjetnika imenuje glavni ravnatelj,
12. pritvorska jedinica je poseban prostor u kojem boravi uhićena osoba i osoba protiv koje je određen pritvor,
13. pritvorski nadzornik je policijski službenik raspoređen na to radno mjesto,
14. podatak je zapis i drugi materijal u smislu članka 2. stavka 1. podstavka 1. Zakona o tajnosti podataka i članka 2. stavka 1. podstavka 1. Zakona o zaštiti osobnih podataka,
15. protuteroristička zaštita je kemijska, biološka, radiološka, nuklearna, protueksplozijska, protudiverzijska i protuprislušna zaštita,
16. zbirka je sustav obrađenih i pohranjenih podataka,
17. informacijski sustav Ministarstva je Informacijski sustav Ministarstva unutarnjih poslova,
18. nalog je pisana ili usmena naredba koju u zakonom propisanim slučajevima policiji upućuje državni odvjetnik, sud ili drugo nadležno tijelo,
19. zapovijed je pisana ili usmena naredba koju upućuje nadređeni policijski službenik drugom policijskom službeniku sukladno ovom Zakonu,
20. zahtjev je pisano traženje koje u zakonom propisanim slučajevima policiji upućuje nadležno tijelo,
21. zajednička istraga je postupanje policije u suradnji s inozemnom policijom radi prikupljanja podataka o kaznenom djelu i počinitelju.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, za osobe u muškom rodu, uporabljeni su neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

Članak 3.

(1) Prema ovom Zakonu policijski poslovi su:

1. zaštita života, prava, slobode, sigurnosti i nepovredivosti osobe,
2. zaštita javnog reda i mira te imovine,
3. sprječavanje kaznenih djela i prekršaja, njihovo otkrivanje i prikupljanje podataka o tim djelima i počiniteljima,
4. traganje za počiniteljima kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja i njihovo dovođenje nadležnim tijelima,
5. traganje za imovinskom koristi stečenoj kaznenim djelom,
6. nadzor i upravljanje cestovnim prometom,
7. protueksplozijska zaštita,
8. poslovi sa strancem,
9. nadzor državne granice,
10. poslovi zaštite zračnog prometa propisani posebnim zakonom,
11. poslovi na moru i unutarnjim plovnim putovima iz nadležnosti policije,
12. osiguranje i zaštita osoba, objekata i prostora,
13. postupanje s uhićenikom i pritvorenikom.

(2) Policijski poslovi obavljaju se primjenom policijskih ovlasti.

Članak 7.

(1) Policija u skladu sa zakonom, na zahtjev suda, državnog odvjetnika ili državnog tijela pruža pomoć ako se prilikom provođenja radnje opravdano očekuje pružanje otpora.

(2) Pod uvjetima iz stavka 1. ovog članka, policija na njihov zahtjev, pruža pomoć i drugim pravnim osobama s javnim ovlastima.

(3) Ako drukčije nije propisano zakonom, zahtjev iz stavka 1. i 2. ovog članka podnosi se čelniku policijske uprave, najmanje osam dana prije obavljanja službene radnje. Čelnik policijske uprave obavještava podnositelja o odobrenju i načinu pružanja pomoći ili o razlozima odbijanja zahtjeva, najkasnije tri dana prije službene radnje.

Članak 11.

Izvide kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja, policija poduzima kriminalističkim istraživanjem sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim na temelju ovog Zakona.

Članak 12.

(1) Glavni ravnatelj ili osoba koju on ovlasti, u skladu sa zakonom, može pisanim nalogom odrediti prikrivanje policijskog posla. Prikrivanje se može odnositi na pravni posao, pravnu i fizičku osobu, tijelo državne vlasti i sredstva komuniciranja.

(2) Policijski službenik i druga osoba koja je sudjelovala u prikrivenom policijskom poslu, u okvirima naloga iz stavka 1. ovog članka, ne može se pozivati na odgovornost.

(3) Sredstva pribavljena postupanjem iz stavka 1. ovog članka, prihod su državnog proračuna.

Članak 13.

(1) Prema ovom Zakonu policijske ovlasti su:

1. prikupljanje, procjena, pohrana, obrada i korištenje podataka,
2. provjera i utvrđivanje identiteta osoba i predmeta,
3. prikupljanje obavijesti od građana,
4. pozivanje,
5. dovođenje i privođenje,
6. traganje za osobama i predmetima,
7. privremeno ograničenje slobode kretanja,
8. davanje upozorenja i naredbi građanima,
9. uporaba tuđeg prijevoznog sredstva i telekomunikacijskog uređaja,
10. privremeno oduzimanje, čuvanje i prodaja predmeta,
11. zaprimanje prijava, podnošenje kaznenih prijava i izvješća,
12. osiguranje mjesta događaja,
13. provjera uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta,
14. poligrafsko ispitivanje,
15. pregled dokumentacije,
16. ulazak i pregled objekata i prostora,
17. ulazak u tuđi dom,
18. pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava,
19. javno raspisivanje nagrade,
20. snimanje na javnim mjestima,
21. prikrivene policijske radnje,
22. uporaba sredstava prisile,
23. zaštita žrtava kaznenih djela i drugih osoba,
24. provjera zastave, progon, zaustavljanje, uzapćenje i sprovođenje plovnog objekta.

(2) Policijsku ovlast primjenjuje policijski službenik.

Članak 14.

(1) Policijski službenik primjenjuje policijsku ovlast u skladu s Ustavom i zakonom.

(2) Policijski službenik je dužan poštivati dostojanstvo, ugled i čast svake osobe, kao i druga temeljna prava i slobode čovjeka. Posebno obzirno policijski službenik postupa prema djeci, maloljetnim, starim i nemoćnim osobama, osobama s invaliditetom i prema žrtvi kaznenog djela i prekršaja.

Članak 18.

(1) Policijsku ovlast prema maloljetnim osobama, mlađim punoljetnim osobama i u predmetima kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika, primjenjuje posebno osposobljen policijski službenik, pri čemu je dužan voditi računa o zaštiti najboljeg interesa maloljetnika kao i o zaštiti njegove privatnosti.

(2) Iznimno, policijsku ovlast primjenjuje drugi policijski službenik ako zbog okolnosti slučaja ne može postupati policijski službenik iz stavka 1. ovog članka.

(3) Policijska ovlast prema maloljetnoj osobi primjenjuje se u nazočnosti roditelja ili skrbnika, osim ako to zbog okolnosti nije moguće.

(4) Ako je roditelj ili skrbnik sumnjiv kao počinitelj kaznenog djela ili prekršaja na štetu maloljetne osobe policijska ovlast primjenjuje se u nazočnosti stručne osobe centra za socijalnu skrb, osim ako to zbog okolnosti nije moguće.

Članak 23.

(1) Policija prikuplja podatke pod uvjetima i na način propisan zakonom o:

1. osobi od koje prijeti opasnost,
2. osobi kojoj prijeti opasnost,
3. nestaloj osobi,
4. osobi za koju postoje osnove sumnje da priprema ili je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj,
5. nezakonito pribavljenoj imovinskoj koristi,
6. objektu, postrojenju ili pojavi od koje ili kojoj prijeti opasnost.

(2) Ako bi otkrivanjem identiteta osobe od koje je prikupljena obavijest, izložio tu ili drugu osobu ozbiljnoj opasnosti za život, zdravlje, tjelesnu nepovredivost ili imovinu, policijski službenik je dužan poduzeti mjere prikrivanja identiteta te osobe. O tim mjerama dužan je odmah izvijestiti nadređenog.

(3) U prikupljanju, obradi, pohrani i korištenju podataka policija posebno skrbi o zaštiti osobnih i drugih podataka, o njihovoj tajnosti i povjerljivosti.

Članak 30.

(1) Policijski službenik provjerava identitet osobe:

1. koju treba uhititi, dovesti, zadržati ili uputiti nadležnim tijelima državne vlasti,
2. od koje prijeti opasnost za druge osobe ili imovinu,
3. nad kojom se obavlja pregled, očevid ili pretraga ili se poduzimaju druge zakonom propisane radnje,
4. koja se zatekne u tuđem domu, objektu i drugim prostorima ili u prijevoznom sredstvu u kojem se obavlja pregled, očevid ili pretraga, ako je provjera identiteta potrebna,
5. koja se zatekne u prostoru ili u objektu na kojem je privremeno ograničena sloboda kretanja, ako je provjera identiteta potrebna,
6. koja prijavljuje počinjenje kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja ili počinitelje tih djela, odnosno daje obavijesti o tim djelima,
7. za koju postoje osnove sumnje da je počinitelj kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja ili da je osoba za kojom se traga,
8. koja se zatekne na mjestu počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja,
9. za koju je iz sigurnosnih razloga nužno utvrditi identitet,
10. koja bez opravdanog razloga prikuplja podatke o šticenoj osobi, objektu ili prostoru u kojem se šticejena osoba nalazi,

11. na zahtjev službenih osoba tijela državne uprave te pravne ili fizičke osobe u slučajevima postojanja okolnosti iz točke 1. – 10. ovog stavka, ili ako je vjerojatno da je ta osoba povrijedila njihovo pravo.

(2) Policijski službenik je dužan upoznati osobu s razlogom provjere njenog identiteta, osim ako drukčije nije propisano zakonom.

Članak 33.

(1) Utvrđivanje identiteta poduzima se prema osobi:

1. koja ne posjeduje ispravu iz članka 31. stavka 1. ovog Zakona ili se sumnja u vjerodostojnost te isprave,
2. koja je sumnjiva da je sudjelovala u kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti.

(2) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, utvrđivanje identiteta se provodi primjenom znanstvenih metoda i sredstava (biometrija i druge metode).

(3) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, u cilju utvrđivanja identiteta osobe policija je ovlaštena objaviti crtež, snimku ili opis osobe.

(4) Kad okolnosti nalažu, policija je ovlaštena objaviti fotografiju nestale osobe, te osobe koja o sebi ne može ili ne želi dati istinite podatke i fotografiju mrtvog tijela nepoznate osobe.

Članak 34.

(1) Policijski službenik može uskratiti obavijest o stvarnom razlogu provjere identiteta i o svom svojstvu, kad prikuplja obavijesti o kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti, ako bi to moglo ugroziti postizanje cilja provjere.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, policijski službenik može to svojstvo prikrivati uporabom za tu svrhu pripremljenih isprava o svom identitetu i vlasništvu nad stvarima.

Članak 42.

(1) Policijski službenik je ovlašten osobu pozvati usmeno ili odgovarajućim telekomunikacijskim sredstvom, pri čemu joj je dužan priopćiti razlog pozivanja. Uz suglasnost osobe može ju i prevesti do službenih prostorija.

(2) Osoba se iznimno smije pozivati i putem sredstava javnog priopćavanja kad je to prijeko potrebno zbog opasnosti od odgode, sigurnosti postupanja ili kada se poziv upućuje većem broju osoba.

(3) Pozivanje maloljetne osobe obavlja se putem roditelja, skrbnika, udomitelja ili osobe kojoj je dijete povjereno na čuvanje i odgoj, a ako to nalažu posebne okolnosti slučaja, putem centra za socijalnu skrb.

(4) Na zahtjev pozvane osobe koja je pristupila na temelju poziva izdat će se potvrda o pristupanju.

Članak 45.

Policijski službenik bez pisane zapovijedi ili naloga privodi:

1. uhićenika,
2. osobu za koju treba utvrditi identitet,
3. osobu za kojom je raspisana potraga,
4. osobu iz članka 40. stavka 3. ovog Zakona,
5. u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Članak 47.

(1) Policijski službenik je dužan osobu koju dovodi ili privodi, prije dovođenja i privođenja upoznati s razlozima poduzimanja te radnje i o pravu na obavještanje člana obitelji ili druge osobe koju ta osoba odredi te o pravu na branitelja kada je to propisano zakonom.

(2) O dovođenju ili privođenju djeteta ili maloljetne osobe policijski službenik će odmah obavijestiti osobu iz članka 38. stavka 1. ovog Zakona.

Članak 52.

(1) Ako postoji opasnosti za život ljudi ili imovinu, policijski službenik može privremeno ograničiti pristup, kretanje ili zadržavanje u prostoru ili objektu. Ako drukčije nije propisano zakonom, ograničenje pristupa, kretanja i zadržavanja smije trajati najdulje dvanaest sati.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, policijski službenik će udaljiti osobe i prema okolnostima naložiti uklanjanje stvari iz prostora ili objekta.

(3) Kad to dopuste okolnosti, policijski službenik će priopćiti razloge provođenja radnji iz stavka 1. i 2. ovog članka.

9. Uporaba tuđeg prijevoznog sredstva i telekomunikacijskog uređaja

Članak 56.

(1) Policijski službenik može i bez pristanka osobe, uporabiti prijevozno sredstvo kojim se osoba služi, radi:

1. prijevoza osobe kojoj je ugrožen život,
2. sprječavanja počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili progona počinitelja takvog kaznenog djela, kada drukčije ne može provesti tu radnju.

(2) O razlozima uporabe tuđeg prijevoznog sredstva odmah se obavještava nadređeni policijski službenik, a čim je to moguće osobi se izdaje odgovarajuća potvrda s navođenjem razloga uporabe.

(3) Troškovi uporabe i šteta nastala uporabom tuđeg prijevoznog sredstva naknađuju se iz državnog proračuna.

Članak 57.

(1) Policijski službenik može i bez pristanka osobe, uporabiti telekomunikacijski uređaj kojim se osoba služi, radi:

1. obavještavanja o opasnosti za život i imovinu,
2. tijekom progona počinitelja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti,
3. obavještavanja o vjerojatnosti počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti.

(2) O uporabi tuđeg telekomunikacijskog uređaja odmah se obavještava nadređeni policijski službenik, a čim je to moguće osobi se izdaje odgovarajuća potvrda.

(3) Troškovi uporabe i šteta nastala uporabom tuđeg telekomunikacijskog uređaja naknađuju se iz državnog proračuna.

10. Privremeno oduzimanje, čuvanje i prodaja predmeta

Članak 58.

(1) Policijski službenik privremeno oduzima i čuva predmete pod uvjetima i na način propisan ovim i drugim zakonom.

(2) Policijski službenik izdaje potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta.

Članak 62.

(1) Policijski službenik je dužan zaprimiti prijavu o kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti. Ako je prijava priopćena telefonom ili drugim telekomunikacijskim uređajem, osigurava se, kad je to moguće, njezin elektronički zapis i o tome sastavlja službena zabilješka.

(2) Ako se prijava podnosi usmeno prijavitelj će se upozoriti na posljedice lažnog prijavljivanja i po potrebi će se zatražiti pojašnjenja i dostavljanje dokumentacije i drugih podataka na koje se podnositelj poziva kako bi se mogla ocijeniti opravdanost prijave. O usmenoj prijavi sastavlja se zapisnik u koji će se unijeti dana upozorenja.

(3) Ako policijski službenik unatoč danim pojašnjenjima ocijeni da nije počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, upozorit će podnositelja kako podnošenje prijave nije opravdano. Na izričit zahtjev podnositelja, policijski službenik će uzeti prijavu na zapisnik.

(4) Policijski službenik u prijavi navodi:

- 1) osobne podatke podnositelja prijave,
- 2) upozorenja i pouke koje su dane,
- 3) opis djela koje je predmet prijave,
- 4) podatke o počinitelju ako su poznati,
- 5) podatke o žrtvi, te posebno je li podnesen imovinskopravni zahtjev,
- 6) podatke o svjedocima,
- 7) skice, slike, spise o poduzetim mjerama i radnjama, službene zabilješke, izjave i

8) drugi materijal koji može biti koristan za uspješno vođenje postupka.

(5) Ako drukčije nije propisano zakonom, policija prijavu o kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti odmah dostavlja nadležnom državnom odvjetniku.

12. Osiguranje mjesta događaja

Članak 66.

(1) Kad policijski službenik sazna za počinjenje kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti, prekršaja ili drugog događaja povodom kojega je potrebno pregledati mjesto događaja ili obaviti očevid, osigurat će mjesto događaja.

(2) Policijski službenik koji je prvi došao na mjesto događaja će:

1. prema okolnostima označiti prostor mjesta događaja,
2. zabraniti pristup i snimanje mjesta događaja,
3. pribaviti podatke o osobama koje imaju saznanja o događaju,
4. poduzeti mjere za sprječavanje nastupa opasnosti i štete za osobe i imovinu,
5. poduzeti mjere zaštite žrtve,
6. poduzeti druge mjere osiguranja mjesta događaja.

(3) Ako sam ne obavlja pregled ili očevid, o poduzetim mjerama te o drugim okolnostima, policijski službenik iz stavka 2. ovog članka će izvijestiti osobu ili tijelo koja obavlja pregled ili očevid prije početka pregleda ili očevida.

13. Provjera uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta

Članak 68.

(1) Radi sprječavanja opasnosti, nasilja, sprječavanja i otkrivanja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti, policijski službenik može od davatelja telekomunikacijskih usluga zatražiti provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti kontakta određenih telekomunikacijskih adresa.

(2) Provjera iz stavka 1. ovog članka može obuhvaćati i utvrđivanje mjesta na kojima se nalaze osobe koje uspostavljaju telekomunikacijski kontakt, te identifikacijske oznake uređaja.

(3) Provjera iz stavka 1. ovog članka provodi se na temelju pisanog odobrenja čelnika kriminalističke policije Ministarstva ili osobe koju on ovlasti.

Članak 80.

(1) Policijski službenik može tijekom kriminalističkog istraživanja uporabiti prikrivene policijske radnje, ako je očigledno da se drugim radnjama neće postići cilj policijskog posla. Prikrivene policijske radnje su:

1. motrenje,
2. pratnja,
3. klopka.

(2) Zapovijed za poduzimanje, sadržaj i trajanje prikrivene policijske radnje, izdaje glavni ravnatelj ili osoba koju on ovlasti.

Članak 82.

(1) Sredstva prisile smiju biti uporabljena u slučajevima propisanim ovim Zakonom radi zaštite života ljudi, svladavanja otpora, sprječavanja bijega, odbijanja napada i otklanjanja opasnosti ako je vjerojatno da se mjerama upozorenja i naredbi neće postići cilj.

(2) Sredstva prisile se s posebnim obzirom primjenjuju prema djetetu, osobi čije je kretanje znatno otežano, trudnici u vidljivom stadiju trudnoće, te osobi koja je očigledno bolesna.

(3) Sredstva prisile se uporabljaju nakon prethodnog upozorenja, osim ako je vjerojatno da bi prethodno upozorenje ugrozilo postizanje cilja.

Članak 83.

(1) Policijski službenik će uvijek uporabiti najblaže sredstvo prisile kojim se postiže cilj.

(2) Policijski službenik prestaje s uporabom sredstva prisile odmah po prestanku razloga zbog kojih je sredstvo prisile bilo uporabljeno.

m) Zaštita policijskog službenika nakon uporabe sredstava prisile

Članak 98.

(1) Osobni podaci policijskog službenika koji je uporabio vatreno oružje su tajna.

(2) Kad se protiv policijskog službenika vodi kazneni postupak ili postupak za naknadu štete zbog uporabe sredstava prisile ili drugih radnji u obavljanju policijskog posla, Ministarstvo će mu osigurati pravnu pomoć na teret Ministarstva u tom postupku i nakon što mu je prestao radni odnos u Ministarstvu.

(3) Ministarstvo će osigurati pravnu pomoć na teret Ministarstva i građaninu koji je pružio pomoć policijskom službeniku, ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak zbog radnje počinjene u vezi s pružanjem pomoći.

(4) Policijskom službeniku koji uporabi vatreno oružje Ministarstvo će osigurati nužnu medicinsku i psihosocijalnu pomoć.

(5) Kada su sredstva prisile uporabljena na način propisan zakonom, isključena je odgovornost policijskog službenika koji ih je uporabio.